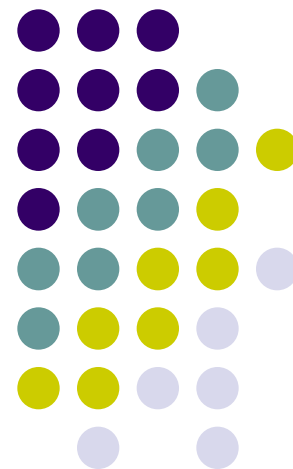

Vývojová psychologie

Vývoj dítěte v předškolním věku

Pohybový vývoj

- Obrovská potřeba pohybu -pro takto staré děti je větší zátěž je sedět než běhat !!!! → zdokonalují se pohybové schopnosti (hrubá motorika)
- Lepší koordinace pohybu – prolézání, kotrmelec, jízda na tříkolce, koloběžka, holubička

Návyky sebeobsluhy

- Oblékání-jemná motorika – zapínají knoflík
- 5 – 6 let – vázání kliček, stříhání, zatlukání hřebíku, tvarovací
- Rádi pomáhají dospělým – utírání prachu

Psychický vývoj

- Orientuje se v základních barvách – ž, č, m , postupně se učí doplňkové barvy- oranžová, hnědá, apod.
- Umí vlastnosti předmětu: vysoká X nízká
daleko X blízko
vedle, vpředu, vzadu
- Začíná se orientovat v čase
rozlišuje časové úseky během dne (den a noc)
ví co to je → ráno, odpoledne, večer → týden
Zvláštnosti vnímání :
  - závislost na citech (citovost)
jestli si něčeho všimne, pak to musí být výrazné (barva, tvar)
  - závislost na fyziologickém stavu - když není v pohodě, pak jde všechno kolem něj, nevnímá

Myšlení a řeč

- Soudy jsou poznamenány nedostatečnou minulou zkušeností a jsou tvořeny na způsob analogie
- Personifikace – to znamená, že mluví o neživých věcech jako o živých: „Mráčku je zima, sluíčku je teplo
- Obrovská fantazie- vymýšlí si rádi
- **Řeč**
- slovní zásoba: 3 – 3,5 tisíc slov
- snižuje se dětská patlavost (6 let 20 %)
- zvládá vyjádření svých vlastních potřeb a požadavků
- Dokáže reagovat na požadavky okolí
- Otázky typu: „Co by bylo kdyby?“

Činnosti - Hra

- Je to nezastupitelná činnost v dětském životě = konstruktivní hry (materiály – písek, LEGO)
úlohové (námětové) hry.....prodavač, doktor
když si hraje, tak se vžívá do role dospělého, sloupá ve svých očích
- Hry s pravidly (která jsou předem určená)
  - a. Pohybové -zajíček, pešek, rybář
  - b. Didaktické -stolní hry (člověče, pexeso, puzzle, domino)Vedle hry se objevuje zájem o práci, obzvláště o tu, kde zastávají práci dospělého

Činnosti - Kresba

- 1 rok – čárání, pohyb vychází z ramene, tužka v dlani
- 1-2 rok – pohyb z lokte, formát A3
- 2 rok – stadium čmáranic
  - bezobsažné – načmárá, pak řekne co to je
  - obsažné – předem určí co to bude
- 3 rok – tužku drží v konečkách prstů, stadium hlavonožců (hlava + něco co představuje končetiny, někdy i oči a ústa)
- 4 rok – snaží se zachytit hlavní části těla (vlasy, uši, oči, nos, pusa), ale chybí krk
- 5 rok – náznak nohou (ne pouze přímky), krk
- 5-6 rok – dítě odlišuje typické znaky (dlouhé vlasy, vousy, korunky)
- náležitosti kresby při vstupu do školy, viz. dole

Školní zralost

Problematika školní zralosti

- *školní zralost = stupeň celkové vyspělosti = bez velkých potíží zvládá školní požadavky*
- *školní zralost se posuzuje v oblastech a kritériích*
- Odklad školní docházky je možný o 1 až 2 roky

Kritéria školní zralosti

1. Stáří dítěte

Všechny děti narozené do 31.8. musí nastoupit do povinné školní docházky (děti narozené po 31.12. – záleží na rodičích)

2. Tělesné ukazovatele

- celkový vzhled dítěte- ustupující předškolní baculatost
- Filipínská míra- dominantní ruka přes hlavu na boltec ucha
- výměna mléčného chrupu

3. Psychické ukazatele

Zkoušky jimiž zjišťujeme psychickou zralost = TESTY ŠKOLNÍ ZRALOSTI. Zjišťujeme psychickou zralost, jemnou motoriku, koordinaci ruka-oko, řečové schopnosti

Vstup do školy

Následky vstupu do školy

Při vstupu do školy se dostaví změny

- změna dosavadního života na povinný denní režim - jsou dána pevná pravidla
- změna priorit v činnostech
  - hra → učení (primární aktivita)
  - hra – pouze relaxační, kompenzační
- zesílení vlivu vrstevnické skupiny - narůstá potřeba být co nejvíce ve vrstevnické skupině
- škola zaujímá novou sociální roli = žák - přináší i povinnost

Kern – Jiráskův test

Test má 2 části

- 1. část – neverbální (má 3 úlohy)
  - a. Kresba lidské postavy
  - b. Obkreslení seskupení 10 teček (jemná motorika)
  - c. Opsaní textu (zrakově-pohybová koordinace)(neverbální část viz. příloha)
- 2. část – verbální (individuální)

touto částí zjišťujeme úroveň poznávacích procesů

  - popis obrázku, skládat útvar podle předlohy
  - úroveň všeobecných vědomostí
  - vlajka, z čeho je vajíčko, největší město,.....
  - úroveň řečového projevu
  - popsání svého díla
  - pozpátku – 4, 7, 8, 9
  - opakování věty, čísel

Školní nezralost a její příčiny

1. Omezení rozumových schopností

mírná mentální retardace (85 – 70) – „slaboduchost“
za trvalé asistence je schopno po odkladu jít do školy

2. Opoždění rozumových schopností

abnormalita v tělesném vývoji (dlouhodobá nemoc, úraz)
sociální

3. Nerovnoměrný vývoj rozumových schopností

LMD – drobná poranění mozku v období perinatálním, v době porodu nebo krátce po porodu (do 2 let)

- příznakem je porucha pozornosti
- důsledkem jsou vývojové poruchy učení- dyslexie. dysgrafie

4. Sociální příčiny

- nevhodný výchovný styl- autoritativní (nepřipouští rozvoj osobnosti),

liberální, brutální, ambiciózní, senzitivní, výchovná zanedbalost

- nevhodný styl působení učitele -špatné hodnocení, autoritativní, subjektivní, vrstevnické skupiny, nevhodný vzor